

Çift diplomalılar artıyor

Türkiye / 12/07/2010

Hem Türkiye'de hem de yurtdışında okuma olanağı sağlayarak çift üniversite diploması almaya imkan tanıyan yükseköğretim programlarını tercih eden öğrenci sayısı her yıl artıyor.

ANKARA-Alman bilgiye göre, üniversitelerde 2003-2004 eğitim-öğretim yılında 305 kişilik kontenjanla uygulanmaya başlayan uluslararası ortak lisans ve yüksek lisans programlarında toplam 1961 öğrenci öğrenim görüyor.

Ortak diploma programlarının sayısı YÖK'ün, bu yıl 12 ön lisans programının açılmasını onaylamasıyla arttı. Türkiye'deki üniversitelerde toplam 97 ortak lisans programı bulunuyor.

"Öğrencilere iki ayrı ülkede ve üniversitede öğrenim görerek iki diploma sahibi olma, İngilizcelerini geliştirme ve farklı kültürleri tanıma" olanağı sağlayan uluslararası ortak programlar bir Türk üniversitesi ile yurtdışındaki bir üniversite tarafından ortak protokolle yürütülüyor.

Uluslararası ortak lisans programları, halen çoğunluğu ABD olmak üzere Fransa, Almanya, Hollanda, Avusturya, Rusya Federasyonu, İskoçya, İngiltere, Bulgaristan ve Yeni Zelanda'daki üniversiteler ile açılmış durumda.

Kadir Has, Hacettepe, Işık, İstanbul Teknik, Selçuk, Ege, Akdeniz, İzmir Ekonomi, Atatürk, İstanbul, Afyon Kocatepe, Fatih, Uludağ, Yeditepe, Atılım, Haliç, Marmara, Sakarya, İstanbul

Aydın, Bahçeşehir, Anadolu, İstanbul Bilgi, Yalova, Dokuz Eylül, Erciyes, Çankırı Karatekin üniversitelerinin yurtdışındaki üniversitelerle ortak lisans programları mevcut.

Ayrıca, yurtdışındaki üniversitelerle ODTÜ ve İTÜ ile Celal Bayar, Sabancı, Marmara üniversiteleri ve Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nün ortak doktora programları; ODTÜ, Akdeniz, İzmir Ekonomi, Yıldız Teknik, İstanbul, İstanbul Ticaret, Galatasaray, Yeditepe, Bilkent, Ege, Atılım, İstanbul Teknik, Sakarya, Kadir Has, Bahçeşehir, İstanbul Bilgi, Yalova ve Erciyes üniversitelerinin de ortak yüksek lisans programları faaliyet gösteriyor.

YÖK bu yıl, Fırat, İstanbul Aydın, Uludağ, Çankırı Karatekin, İstanbul Ticaret, Karadeniz Teknik, Bahçeşehir, Gaziantep ve Okan üniversitelerinde toplam 12 ön lisans programı açılmasını kararlaştırdı. Ayrıca, Atılım ve İzmir Ekonomi üniversitelerinin ön lisans programları bulunuyor.

Ortak programlar en fazla bilgisayar, makina, yazılım, inşaat ve endüstri mühendislikleri ile işletme, iktisat, İngiliz Dili ve Edebiyatı ile İngilizce öğretmenlikleri alanlarında açılıyor.

LİSANS PROGRAMLARINA YERLEŞME

Öğrenciler uluslararası ortak lisans programlarına, ilgili puan türündeki üniversiteye giriş sınavı puanı ile ağırlıklı ortaöğretim başarı puanlarını içeren yerleştirme puanları esas alınarak, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince (ÖSYM) merkezi olarak yerleştiriliyor. Üniversite sınavına giren ve tercih yapmaya hak kazanan öğrenciler, ortak lisans programları uygulayan üniversiteler ve koşullara ilişkin bilgilere tercih kılavuzundan veya üniversitelerin internet sitelerinden ulaşabiliyor.

Çift diploma programlarında dersler genellikle İngilizce olarak veriliyor. Öğrencilerin öğrenime başlayabilmeleri için yeterli düzeyde İngilizce bilmeleri gerekiyor. Bu programlara yerleştirilen ancak İngilizce dil seviyesini tespit eden TOEFL sınavından yeterli puanı alamayanlar ilgili Türk üniversitesinin İngilizce hazırlık okulunda bu eğitimi alıyor. ABD'de eğitime gidebilmek için öğrencilerin yazılı TOEFL'dan en az 550, bilgisayar ortamında yapılan TOEFL'dan en az 213 puan (bazı programlar için 220 puan) veya internet ortamında yapılan TOEFL'dan 74 puan (İzmir Ekonomi, Işık ve Hacettepe üniversiteleri için 79, Bilkent, Orta Doğu Teknik, İstanbul Teknik üniversiteleri için 80 puan) almaları isteniyor. TOEFL'dan istenen bu puanlar bazı üniversitelerde lisans eğitimine başlayabilmek için, bazı üniversitelerde ise ABD'deki eğitime başlayabilmek için ön koşul tutuluyor.

Öğrencilere TOEFL koşulunu sağlamaları için en fazla iki yıl süre veriliyor. Öğrenciler bu süre içinde TOEFL koşulunu sağlayamazsa ÖSS puanına ve tercihinine göre ÖSYM tarafından Türkiye'de öğretim dili Türkçe olan ve varsa aynı adı taşıyan, yoksa eşdeğer bir yükseköğretim programlarına (İngilizce Öğretmenliği hariç) yerleştirilebiliyor.

ÇİFT DİPLOMA MALİYETLİ

Öğrenciler, uluslararası ortak programlarda, ücret karşılığı okuyabiliyor. Uluslararası ortak programlarda ilgili Türk devlet üniversiteleri için belirtilen yıllık öğrenim ücretleri Türkiye'deki hazırlık ve lisans eğitimini kapsıyor. Her yıl Türk devlet üniversiteleri için ilan edilecek öğretim ücreti Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenen ikinci öğretim ücretleri temel alınarak YÖK tarafından saptanıyor.

Uluslararası ortak lisans programı çerçevesinde ABD’de geçirilecek dönemler için öğrenciler gittikleri üniversitenin o yıl için belirlenen öğretim ücretini ödüyor.

Öğrencilerin yurtdışındaki üniversitede okuyacağı süre içinde ciddi miktarda bir parayı gözden çıkarması gerekiyor. Örneğin, İTÜ ile Montana State Üniversitesi tarafından yürütüle uluslararası ortak lisans programlarının 2009-2010 eğitim-öğretim yılı için belirlenen ücreti hazırlık sınıfında 7 bin TL, İTÜ’de lisans programına devam edecekler için 7 bin 900 TL, Montana State Üniversitesinde de yaklaşık 14 bin ABD doları tutarında. Bu ücret Montana State Üniversitesi’nin öğrenim ücreti ve temel harçlarından, öğrencinin programda öngörülen dönemlerdeki oryantasyon program ücretinden oluşuyor. Öğrencinin Montana’da bulunacağı süre içinde yurt, yemek, kitap-kırtasiye ve kişisel ihtiyaçları için yapacağı harcamanın akademik yıl başına yaklaşık 15 bin ABD doları tutacağı tahmin ediliyor. Öğrencilerin ABD’de bulunacağı sürede sağlık sigortası yaptırmaları zorunlu tutuluyor ve bunun ücretini öğrenci ödüyor.(aa)